ਮਹਿੰਦਰਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਮਹੇਸ਼ਭਾਈ ਤੀਨਾਭਾਈ ਰਾਠੇੜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11477 ਦਾ 2014)
ਦਸੰਬਰ 16, 2021

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ , ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਮਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ,1996 – ਧਾਰਾ.34 – ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 28.02.2011 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਧਿਆਨ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੇਜੀ ਗਈ – ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27.06.2011 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 04.01.2012 ਨੂੰ ਧਾਰਾ.34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਧਿਆਨ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ.5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ.34(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ 185 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ – ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਇਨਾਮ ਵਾਲੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲ ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਫੈਸਲਾ: ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ.34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਟ 1996 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ.34(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਧਾਰਾ.34 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ.5 ਦਾ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਮਧਿਆਨ ਯਾਚਿਕਾ 04.01.2012 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ 15.11.2011 ਨੂੰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਾਰਜ ਯਾਚਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਲਫਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ 28.02.2011 ਨੂੰ 15.03.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਬਣਾ ਕੇ, 'AWARD', ਲਿਫਾਫੇ 'ਤੇ, Regd ਦੁਆਰਾ. ਪੋਸਟ ਰਸੀਦ ਬਕਾਇਆ। ਇਨਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 23.03.2011 ਨੂੰ ਡਾਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੂਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਰਾਓ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ. ਕਾਟੀਜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਢੰਗ. [ਪਾਰਾ 8, 10][101-A-C; 102-ਬੀ-ਡੀ]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪਾਪੂਲਰ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (2001) 8 SCC 470 : [2001] 3 ਸਪਲ. SCR 619; ਹਿਮਾਚਲ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਟੈਕਨੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2010) 12 SCC 210 : [2010] 8 SCR 1025; ਪੀ.ਰਾਧਾ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (2019) 13

SCC 445 : [2018] 12 SCR 143; ਚਿਨਟੇਲਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਯਾਨਾ ਬਿਊਇਲਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2021) 4 SCC 602 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਟੀਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 1353 : [1987] 2 SCR 387 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11477 ਦਾ 2014.

ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 24.09.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 925 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਮਧਿਆਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 209 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 526 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11478 ਦੇ 2014।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ, ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਮੰਤਰਾਯ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਵੀ. ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 24.09.2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 526 ਅਤੇ 525 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 925/ 2012, ਐਨ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 923/2012 ਵਿੱਚ ਏ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 209/2012 ਅਤੇ ਏ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 212 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਧਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 ("ਐਕਟ 1996" ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਮਧਿਆਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 209 ਦੇ 2012 ਅਤੇ 212 ਦੇ 2012 ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਕਰਜ਼ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ 24.10.2005 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਨੰਬਰ 366533 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੌਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਧਿਆਚਾਰ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਕਰਕੇ ਮਧਿਆਚਾਰ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਆ ਮਧਿਆਚਾਰੀ ਨੇ 28.02.2011 ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮਧਿਆਚਾਰੀ ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਐਕਨਾਲੈਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ 27.06.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਮਹੇਸਭਾਈ ਤੀਨਾਭਾਈ ਰਾਠੇਡ [ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2001] 3 ਸਪਲ. SCR 619 ਪੈਰਾ 7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2010] 8 SCR 1025 ਪੈਰਾ 7.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2018] 12 SCR 143 ਪੈਰਾ 7.2 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2021) 4 SCC 602 ਪੈਰਾ 7.3 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1987] 2 ਐਸਸੀਆਰ 387 ਪੈਰਾ 10 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.11477

2014 ਦੇ.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.09.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ 2012 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 526 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ

2012 ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 209 ਵਿੱਚ 2012 ਦਾ ਨੰ.925।

ਨਾਲ

2014 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.11478।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ, ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਮੰਤਰਾਏ, ਐਡਵ. ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੁਪਤੀ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ.ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ 24.09.2012 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 2012 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 526 ਅਤੇ 525 ਨੰ. 925/ ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ 2012, AP ਨੰ. 209/2012 ਵਿੱਚ NM ਨੰ. 923/2012 ਅਤੇ 2012 ਦਾ APNo.212 ਕ੍ਰਮਵਾਰ. ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਪੀਲਾਂ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2012 ਦੀ 209 ਅਤੇ 2012 ਦੀ 212 ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਐਕਟ 1996") ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ.

2. ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਨੰਬਰ 366533 ਮਿਤੀ 24.10.2005 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਆਦਰ. ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਮਝੌਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਸੀ ਨੇ 28.02.2011 ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਹੈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਰਸੀਦ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ 27.06.2011 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਸੂਲ ਕਰੋ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੋਰਟ, ਭਾਵਨਗਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 04.01.2012 ਨੂੰ 28.02.2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (3) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ 185 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 209 ਵਿੱਚ ਮੋਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 925 ਅਤੇ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 212 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ ਮੋਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 923 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੇਵਲ 15.11.2011 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸੰਮਨ ਮਿਲਣ ਤੇ ਹੀ ਹੋਈ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੋਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਪੱਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੋਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਤੀਜਤਨ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਾਧਾ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਵੀ.ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

5. ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉੱਚਿਤ ਹੈ?

6. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: - “ਧਾਰਾ 34 (3):- ਇੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਮਧਿਆਂਤਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਾਫੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਗਈ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ।”

7. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧ ਗੁੰਜਾਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪੈਪੁਲਰ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (2001) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 470 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ

ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੁੰਜੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ “ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ” ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਹਾਵਰਾ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 29(2) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਾਹਰਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਹਾਵਰਾ “ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ” ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਇੱਥੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਪਰਿਵਰਤਨੀਯ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਬਿੱਲ, 1995 ਜਿਸ ਨੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ “ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ” ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

“5. ਨਿਆਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਦ।—ਇਸ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਾਏ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।” 16. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ “ਅਨੁਸਾਰ” ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ “ਅਨੁਸਾਰ” ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਤੀਜਤਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) ਦੇ ਵਰਚੂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ

“ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ... ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1908 ਅਧੀਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ”।

ਇਹ ਅਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚੋਲਣ ਹੈ। 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ “ਅਵਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਸੀ” (ਧਾਰਾ 17)। ਹੁਣ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦੇਹ ਸੀ, ਤਾਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“2. ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲਹ ਐਕਟ, 1996 (“ਐਕਟ”, ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 11-3-2008 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਸਨਲਗਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 28 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ" ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 3 ਮਹੀਨੇ ਪਲੱਸ 30

ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ।

5. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਨੋਰਥ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮਾਫ਼ੀ ਯੋਗ ਦੇਰੀ ਦੀ ਅਵਧੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਲੱਸ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪਰਯਾਪਤ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

7.2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ. ਰਾਧਾ ਬਾਈ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (2019) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 445 ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ-

“33.2. ਧਾਰਾ 34 (3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਅਵਧੀ ਦੇ ਤੀਸ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, “ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ”। ਫਰੇਜ਼ “ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ 120 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 (3) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ “ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ” ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਛੱਡਦੇ ਨਹੀਂ। [ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਟੈਕਨੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (2010) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 210], ਅਸਾਮ ਅਰਬਨ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ & ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ & ਐਮ.ਕੇ.ਟੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ (2012) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 624 ਅਤੇ ਅਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੀਨਾਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵੀਨਚੰਦਰ ਜੀਨਾਭਾਈ ਪਟੇਲ (2018) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 178]”

7.3 ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚਿੰਟੇਲਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਯਾਨਾ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2021) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 04.01.2012 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਨੁਸਾਰ 15.11.2011 ਨੂੰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ 28.02.2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਇਨਾਮ 15.03.2011 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪੋਸਟ ਐਕਨੋਲੇਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਿਫਾਫੇ 'ਤੇ ‘AWARD’ ਦਾ ਉੱਕਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 23.03.2011 ਨੂੰ ਪੋਸਟਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤੀ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਲ ਟਿੱਪਣੀ “Lenavi Na Pade Che” (ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ) ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ: -

“ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਲਿਫਾਫੇ, ਜੋ ਪੋਸਟਲ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀਆਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਬਿਟ੍ਰਲ ਇਨਾਮ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲਿਫਾਫੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 23ਜੀ ਮਾਰਚ, 2011 ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੇਵਲ 02-04 ਜਨਵਰੀ, 2012 ਨੂੰ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਵ ਲਗਭਗ 197 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸੀਮਾਂਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨਮਾਨਯ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿਥੇ ਸਨਮਾਨਯ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸੀਮਾਂਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।"

9. ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10. ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਿਆਲ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਲੈਕਟਰ, ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਅਨੰਤਨਾਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਸਤ. ਕੱਤੀਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਅਰ 1987 ਐਸ.ਸੀ. 1353 ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ 197 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ। ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੋਗ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਠੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਕੱਤੀਜੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧਿਨਿਯਮ 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 24.09.2012 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਨਿਪਟਾਰੇ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate